Göteborgs Stad

Årsrapport för dataskyddsarbetet 2023

Bostads AB Poseidon

2023-12-20

Innehåll

1 Inledning

Dataskyddsförordningen (GDPR) har tillkommit för att särskilt skydda människors rätt till integritet, och för att värna var och ens rätt att få ha kontroll över vad som sker med uppgifter om ens person. Rätten till en fredad privat sfär och personlig integritet är grundläggande i ett demokratiskt samhälle och är ett av fundamenten på vilket många andra av våra demokratiska rättigheter vilar. Dataskyddsreglerna styr hur personuppgifter får samlas in, användas och hanteras för att säkerställa att uppgifterna används korrekt och rättvist. Lagstiftningen finns till för att skydda individen från skada och sätter ramarna för hur personuppgifter får behandlas i en alltmer digital värld. Dataskydd handlar i grunden om att skapa ett socialt hållbart samhälle.

1.1 Dataskyddsombud i Göteborgs Stad

I Göteborgs Stad fullgör dataskyddsenheten på Intraservice uppdraget som dataskyddsombud för förvaltningar och bolag. Vad som är dataskyddsombudets uppgifter framgår direkt av lagstiftningen. Dataskyddsombudet ska ge råd, rekommendationer och informera om frågor som rör behandlingar av personuppgifter. Dataskyddsombudet har även i uppdrag att oberoende granska verksamheternas arbete med dataskyddsfrågor för att säkerställa att dataskyddslagstiftningen efterlevs.

Enligt lag ska dataskyddsombudet rapportera till högsta förvaltningsnivå och i Göteborgs Stad innebär det att dataskyddsombudet rapporterar direkt till nämnder och styrelser. Dataskyddsombudet lämnar årligen en rapport om verksamhetens dataskyddsarbete till varje nämnd och bolag i Göteborgs Stad. I rapporten redogör dataskyddsombudet för de iakttagelser som gjorts och det kontrollarbete som genomförts. För 2023 bestod kontrollarbetet av en granskning av fasta kontrollpunkter och i årsrapporten presenteras resultaten från denna tillsammans med dataskyddsombudets bedömning. Årsrapporten innehåller även resultaten från dataskyddsombudets årliga uppföljning av verksamhetens hantering av lämnade rekommendationer från tidigare genomförda kontroller.

Årsrapporten är avsedd att kunna användas som ett stöd för verksamheten i sitt fortsatta arbete med dataskydd. Det är upp till varje verksamhet att besluta om hur det interna dataskyddsarbetet ska utformas utifrån verksamhetens förutsättningar för att på bästa sätt kunna hantera identifierade risker.

2 Särskilda iakttagelser 2023

2.1 Stadenövergripande

2.1.1 Förutsättningar för en hållbar digitalisering

Fokus på ny teknik och AI har en enorm potential för att göra våra liv bättre, men den digitala utvecklingen blir inte hållbar utan begränsningar. Utan tydlig styrning i arbetet med digital innovation är risken att det går fort och att man i sin iver att röra sig framåt glömmer att hänsyn behöver tas till den personliga integriteten och att personuppgifter behandlas på ett korrekt sätt. Verksamheter i Göteborgs stad behöver tydligt ha med sig integritetsaspekten vid framtagandet av innovativa och nya lösningar inom till exempel AI. Arbetet med att säkerställa att personuppgifter behandlas enligt reglerna i dataskyddslagstiftningen behöver genomsyra arbetet inom de kommunala verksamheterna på alla olika plan. Det gäller allt från rutiner och processer för det dagliga arbetet, till arbetet med innovations- och digitaliseringslösningar för framtidens arbetssätt inom Göteborgs Stad.

Som en stor offentlig aktör har Göteborg som stad att förvalta alla invånare och besökares förtroende. Oavsett om det handlar om elever, vårdnadshavare, brukare inom socialtjänst, eller någon annan kategori av kommuninvånare, så ska man kunna känna sig trygg med att användandet av innovativ teknik sker med respekt för den personliga integriteten och de regelverk som finns för att skydda enskildas personuppgifter. I takt med att tekniken tar en allt större plats i våra liv ökar också riskerna för att spåra och övervaka människor. På det rättsliga området har detta fört med sig att regleringarna på EU-nivå blir fler och alltmer komplexa. För att utvecklingen ska kunna ske på ett långsiktigt hållbart sätt är det nödvändigt att varje verksamhet förstår de regelverk som finns, och varför de finns. Man kan naturligtvis se det som en balansakt, men som dataskyddsombud vill vi vara extra tydliga med att balansen alltid behöver vara lagd till de enskilda registrerades fördel och aldrig får innebära att verksamheter tummar på det regelverk som finns till för att skydda personuppgifter. Verksamheterna behöver följa dataskydds-lagstiftningen på samma sätt som man behöver följa all annan lagstiftning.

Dataskyddsombudet bedömer att det inom Staden finns en felaktig uppfattning om att det är omöjligt att följa GDPR och samtidigt driva den digitala utvecklingen framåt. Det finns också en felaktig uppfattning om att GDPR är en lagstiftning som inte är obligatorisk att följa. Dataskyddsombudet vill därför särskilt lyfta att dessa uppfattningar är problematiska och medför risker i form av att dataskydds-perspektivet förbises i digitaliseringsarbetet. Fokus behöver därför skiftas från att betrakta reglerna i dataskyddslagstiftningen som hinder, till att i stället fokusera på syftet med lagstiftningen och använda den som en grund att utgå från i utvecklingen av innovations- och digitaliseringslösningar. Ett sådant fokus kommer gynna enskilda individer och samtidigt medföra en mer hållbar och rättssäker digitalisering i samhället på lång sikt.

3 Granskning av dataskyddsarbetet 2023

3.1 Kontroll av fasta kontrollpunkter

Under 2023 har dataskyddsombudet kontrollerat verksamhetens dataskyddsarbete utifrån de tolv fasta kontrollpunkterna. Kontrollen har genomförts genom en enkät. Enkäten består av tolv punkter (”fasta kontrollpunkter”) där varje punkt innehåller ett antal delfrågor i form av påståenden och/eller skattningsfrågor. Enkäten är avsedd att spänna över de viktigaste delarna inom dataskyddsarbetet för att på så sätt fånga in en större bredd av frågor. Metoden syftar till att få till ett långsiktigt och systematiskt arbetssätt som möjliggör uppföljning över tid.

I arbetet används en modell som består av fyra kategorier, vilka representerar fyra olika risknivåer. Verksamheten får utifrån sina svar ett värde som visar vilken risknivå verksamheten befinner sig på inom respektive kontrollpunkt. Genom att arbeta med risknivåer möjliggörs ett riskbaserat arbetssätt för både verksamhet och dataskyddsombud, då resultaten ger en bild av vad verksamheten behöver prioritera i dataskyddsarbetet framåt.[1]

Risknivå	Beskrivning	Färgkod
Nivå 1	Höga risker identifierade som omgående kräver insatser av ledning och/eller övriga verksamheten.	
Nivå 2	Risker identifierade som bedöms vara omfattande och/eller kräver omgående åtgärder.	
Nivå 3	Risker identifierade som bör åtgärdas men ej bedöms vara brådskande, omfattande eller allvarliga.	
Nivå 4	Inga direkta risker av betydelse identifierade. Indikerar att verksamheten bedriver ett systematiskt dataskyddsarbete.	

3.2 Resultat från kontrollen 2023

I detta avsnitt anges vilken risknivå verksamheten befinner sig inom för respektive kontrollpunkt, baserat på verksamhetens svar på de fasta kontrollpunkterna. Under varje kontrollpunkt presenteras även dataskyddsombudets bedömning gällande verksamhetens risker utifrån de iakttagelser som dataskyddsombudet gjort under året. För beskrivning av respektive kontrollpunkt se bilaga 2.

[1] I arbetet med enkäten har dataskyddsenheten utgått från Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB) uppföljningsstruktur för den offentliga förvaltningens systematiska informationssäkerhetsarbete.

3.2.1 Kontrollpunkt 1: Dataskyddsorganisation

Verksamhetens skattning av risknivå

Dataskyddsombudets bedömning

Verksamhetens resultat indikerar att verksamheten bedriver ett systematiskt dataskyddsarbete inom ramen för kontrollpunkten och att inga risker av betydelse föreligger. Dataskyddsombudet har inte fått några direkta indikationer som medför en annan bedömning än den som bolaget gör, men har inte heller kontrollerat dataskyddsorganisationen särskilt.

Även om bolaget har en intern dataskyddsorganisation är det viktigt att kontinuerligt se över att den interna dataskyddsorganisationen har det stöd och de resurser som krävs för att bedriva ett systematiskt dataskyddsarbete. Bolaget rekommenderas därför att se över att den interna dataskyddsorganisationen har tillräckliga resurser till sitt förfogande.

Bolaget uppmuntras även att fortsättningsvis regelbundet involvera dataskyddsombudet i dataskyddsfrågor.

3.2.2 Kontrollpunkt 2: Personuppgiftsincidenter

Verksamhetens skattning av risknivå

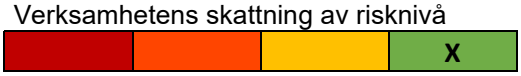

Dataskyddsombudets bedömning

Verksamhetens resultat indikerar att verksamheten bedriver ett systematiskt dataskyddsarbete inom ramen för kontrollpunkten och att inga risker av betydelse föreligger. Dataskyddsombudet har under året endast involverats i någon enstaka fråga kopplad till kontrollpunkten, varför ingen särskild bedömning kan göras i frågan.

Utifrån bolagets skattning noterar dataskyddsombudet att hälften av de anmälningspliktiga personuppgiftsincidenterna inte har rapporterats i tid till tillsynsmyndigheten under året. Enligt uppgifter från bolaget rör det sig om en incident. Vid genomgången av årsrapporten med bolaget framgick att den incidenten som inte anmälts i tid gäller en incident som inträffat hos en intern tjänsteleverantör i Staden. Då bolaget inte har rådighet över den praktiska hanteringen hos biträdet ser dataskyddsombudet, utöver att säkerställa att hanteringen regleras i personuppgiftsbiträdesavtalen, att bolagets möjligheter till åtgärder är begränsade. Dataskyddsombudet vill i sammanhanget uppmärksamma bolaget på att tidsfristen för anmälan börjar löpa från det att bolaget får vetskap om incidenten. Framåt rekommenderas bolaget att anmäla incidenter så snart bolaget får vetskap om incidenten och får indikationer på att incidenten kan vara anmälningspliktig, även om bolaget vid tidpunkten inte kan göra en fullständig

riskbedömning. Bolaget kan på så sätt säkerställa att tidsfristen hålls, och vid behov komplettera anmälan av incidenten i efterhand.

Vidare visar bolagets egen skattning att det saknas dokumenterade arbetssätt för när och vilken information som ska tillhandahållas registrerade. Mot bakgrund av att det i vissa fall är ett krav att informera registrerade enligt art. 34 i GDPR kvarstår rekommendationerna från årsrapporten 2022 om att ta fram dokumenterade arbetssätt för när och vilken information som ska tillhandahållas registrerade.

3.2.3 Kontrollpunkt 3: Biträdesavtal och andra överenskommelser

Verksamhetens skattning av risknivå

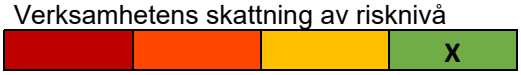

Dataskyddsombudets bedömning

Verksamhetens resultat indikerar att verksamheten bedriver ett systematiskt dataskyddsarbete inom ramen för kontrollpunkten och att inga risker av betydelse föreligger. Dataskyddsombudet har under året inte involverats i någon fråga kopplad till kontrollpunkten, varför ingen särskild bedömning kan göras i frågan.

Även om dataskyddsombudet inte har involverats i några frågor kopplat till kontrollpunkten, har det utifrån bolagets svar kunnat göras vissa iakttagelser. Likt 2022 visar bolagets skattning att det finns ett behov av att säkerställa att bolaget har rutiner för att kontinuerligt genomföra efterlevnadskontroller av anlitade personuppgiftsbiträden. Därmed kvarstår rekommendationen från årsrapporten 2022 då bolaget rekommenderades att införa rutiner för detta med hänvisning till att efterlevandskontroller är en viktig del i att uppfylla ansvarsprincipen i dataskyddsförordningen.

Vidare anger bolaget även i år att det finns tecknade biträdesavtal med ca 75 % av biträdena. Med hänsyn till att det är ett krav att reglera hanteringen av personuppgiftsuppgifter med biträdet rekommenderas bolaget att se över för vilka biträden avtal saknas och säkerställa att sådana upprättas. Bolaget rekommenderas även att framåt säkerställa att personuppgiftsbiträdesavtal ingås i direkt anslutning till att ett personuppgiftsbiträde anlitas.

3.2.4 Kontrollpunkt 4: Register över personuppgiftsbehandlingar

Verksamhetens skattning av risknivå

Dataskyddsombudets bedömning

Verksamhetens resultat indikerar att verksamheten bedriver ett systematiskt dataskyddsarbete inom ramen för kontrollpunkten och att inga risker av betydelse föreligger. Dataskyddsombudet har inte fått några direkta indikationer som medför en annan bedömning än den som bolaget gör, men har inte heller kontrollerat behandlingsregistret särskilt.

Utifrån bolagets skattning noterar dataskyddsombudet att bolaget även i år anger att ca 75 % av bolagets behandlingar finns med i registret och att ca 75 % av dessa innehåller den information som ska finnas med enligt artikel 30 i GDPR. I och med att samtliga behandlingar ska finnas registrerade i registret och att samtliga ska innehålla den information som anges i artikel 30 i GDPR, rekommenderades bolaget i årsrapporten för 2022 att säkerställa att så gjordes. Utifrån att bolagets skattning för 2023 är oförändrad från 2022, gör dataskyddsombudet bedömningen att bolaget under året ej omhändertagit de rekommendationer som lämnades i årsrapporten för 2022. Detta innebär att riskerna kopplat till ett ofullständigt behandlingsregister kvarstår, och bolaget rekommenderas därför även för 2024 omhänderta de rekommendationer som lämnades inom ramen för kontrollpunkten i årsrapporten 2022.

3.2.5 Kontrollpunkt 5: Övergripande styrning av dataskyddsarbetet

Verksamhetens skattning av risknivå

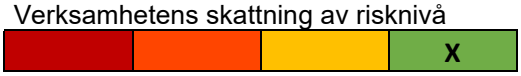

Dataskyddsombudets bedömning

Verksamhetens resultat indikerar att verksamheten bedriver ett systematiskt dataskyddsarbete inom ramen för kontrollpunkten och att inga risker av betydelse föreligger. Dataskyddsombudet har inte involverats i några frågor kopplat till kontrollpunkten, men har ingen anledning att göra en annan bedömning än den som verksamheten har gjort avseende risknivån. Bolaget rekommenderas därför att fortsatt arbeta för att bibehålla de goda förutsättningar som finns enligt skattningen.

Dataskyddsombudet noterar dock att bolagets skattar sig lägre jämfört med förgående år avseende bolagets interna kontroller för att säkerställa följsamheten gentemot GDPR. Utifrån skattningarna på övriga kontrollpunkter kan dataskyddsombudet utläsa att bolaget har flera rutiner på plats. För att tillförsäkra sig om att de utformade arbetssätten följs och är ändamålsenliga rekommenderas bolaget att framledes genomföra interna kontroller.

Utifrån skattningen kan det också utläsas att bolaget har behov av att ta fram rutiner för hantering av personuppgifter vid fysiska och digitala sammankomster Här rekommenderar dataskyddsombudet att bolaget prioriterar arbetet med rutiner för de sammankomster som är vanligast förekommande, exempelvis digitala möten.

3.2.6 Kontrollpunkt 6: Utbildning

Verksamhetens skattning av risknivå

Dataskyddsombudets bedömning

Verksamhetens resultat indikerar att verksamheten bedriver ett systematiskt dataskyddsarbete inom ramen för kontrollpunkten och att inga risker av betydelse föreligger.

Dataskyddsombudet har inte involverats i några frågor kopplat till kontrollpunkten eller kontrollerat utbildningsnivån särskilt, men har ingen anledning att göra en annan bedömning än den som verksamheten har gjort avseende risknivån. Bolaget rekommenderas därför att fortsatt arbeta för att bibehålla de goda förutsättningar som finns enligt skattningen.

3.2.7 Kontrollpunkt 7: Informationsplikt

Verksamhetens skattning av risknivå

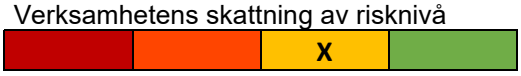

Dataskyddsombudets bedömning

Verksamhetens resultat indikerar att det inom kontrollpunkten föreligger risker som behöver åtgärdas, men att dessa inte är brådskande, omfattande eller allvarliga. Dataskyddsombudet delar till viss del verksamhetens bedömning, med gör till skillnad ifrån verksamheten bedömningen att det förekommer risker som är av betydelse och som kräver åtgärder.

Det är positivt att bolaget har en lättillgänglig integritetsinformation på hemsidan. I årsrapporten 2022 uppmanade dataskyddsombudet bolaget att kontinuerligt göra en översyn av informationsplikten som helhet, där den externa integritetspolicyn är en del. Vid genomgång av den nuvarande externa integritetspolicyn bedömer dataskyddsombudet att bolaget behöver utveckla informationen ytterligare för att uppfylla kraven enligt artikel 13 och 14 i GDPR. Dataskyddsombudet bedömer bland annat att det fortsatt finns ett behov av att uppdatera informationen om lagringstiden och undvika att hänvisa till dokumenthanteringsplan, samt vara tydlig med om och i så fall vilka tredjelandsöverföringar som sker.

I sammanhanget vill dataskyddsombudet även lyfta att kontrollpunkten för i år ändrats till att avse informationsplikten. Informationsplikten är långtgående och omfattar mer än enbart integritetsinformationen på hemsidan. För att informationsplikten ska anses vara uppfylld finns det krav på såväl när informationen ska lämnas, vilken information som lämnas och hur den lämnas. Personuppgiftsansvariga ska även informera om alla personuppgiftsbehandlingar som genomförs. Bolaget rekommenderas därför att säkerställa att även ytterligare information tillhandahålls registrerade i samband med behandlingar utöver det som lämnas i integritetsinformationen på hemsidan.

Utifrån skattningen kan dataskyddsombudet utläsa att det finns en medvetenhet inom bolaget avseende informationsplikten, varför dataskyddsombudet ser att det finns goda förutsättningar för bolaget att arbeta med kontrollpunkten.

3.2.8 Kontrollpunkt 8: E-post och dokumenthantering

Verksamhetens skattning av risknivå

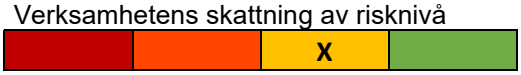

Dataskyddsombudets bedömning

Verksamhetens resultat indikerar att det inom kontrollpunkten föreligger risker som behöver åtgärdas, men att dessa inte är brådskande, omfattande eller allvarliga. Dataskyddsombudet har under året inte involverats i någon fråga kopplad till kontrollpunkten, varför ingen särskild bedömning kan göras i frågan.

Vid en jämförelse av bolagets svar från föregående år kan dock dataskyddsombudet se att skattningarna är oförändrade. Dataskyddsombudets rekommendationer från årsrapporten 2022 om att säkerställa att det finns en aktuell, uppdaterad och fastställd dokumenthanteringsplan samt att kontrollera att personuppgifter gallras enligt gällande gallringsbeslut kvarstår därför.

Utifrån skattningen kan dataskyddsombudet utläsa att ca 50 % av personuppgiftsbehandlingarna har informationsklassificerats utifrån Göteborgs Stads riktlinjer för informationssäkerhet. Bolaget anger även att det saknas dokumenterade arbetssätt för hur information i olika informationsklasser ska hanteras och vilka lagringsytor som får användas. Utifrån de risker som en oreglerad informationshantering innebär rekommenderas bolaget att framåt ta fram en handlingsplan för arbetet med informationsklassning, som ett led i att tillförsäkra rätt nivå av skydd för personuppgifter.

3.2.9 Kontrollpunkt 9: Konsekvensbedömning/samråd

Verksamhetens skattning av risknivå

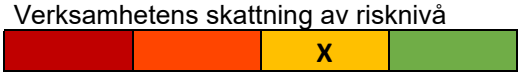

Dataskyddsombudets bedömning

Verksamhetens resultat indikerar att det inom kontrollpunkten föreligger risker som behöver åtgärdas, men att dessa inte är brådskande, omfattande eller allvarliga. Dataskyddsombudet delar till viss del verksamhetens bedömning, men gör till skillnad ifrån verksamheten bedömningen att det inom kontrollpunkten förekommer risker som kräver åtgärder.

I likhet med år 2022 kan dataskyddsombudet utläsa att bolaget har flera dokumenterade arbetssätt på plats kopplat till kontrollpunkten, vilket dataskyddsombudet ser som positivt. Dataskyddsombudet ser det också som positivt att bolaget har involverat dataskyddsombudet vid genomförandet av en

konsekvensbedömning och några tröskelanalyser under året. Utifrån bolagets skattning och gjorda iakttagelser under året är dock dataskyddsombudet bedömning att det föreligger ett behov av att fortsätta utveckla arbetet ytterligare. Bolaget rekommenderas inledningsvis fokusera på att bedöma befintliga personuppgiftsbehandlingar utifrån höga risker för att få en överblick över vilka av personuppgiftsbehandlingarna som kräver en konsekvensbedömning. Bolaget rekommenderas även att ta fram en långsiktig planering för att genomföra konsekvensbedömningar då bolaget uppger att det endast finns planering för ca 50 % av behandlingar som kräver en konsekvensbedömning.

Utifrån skattningen kan dataskyddsombudet även utläsa att det finns utvecklingsbehov gällande att ta fram rutiner för att uppdatera konsekvensbedömningar vid förändringar i behandlingen, för att säkerställa beslutsmandat vid beslut kopplade till konsekvensbedömning och för att inhämta de registrerades synpunkter när det anses lämpligt. Dataskyddsombudet rekommenderar dock att bolaget prioriterar arbetet med att riskbedöma befintliga personuppgiftsbehandlingar och ta fram en planering för genomförandet av konsekvensbedömningar.

3.2.10 Kontrollpunkt 10: IT-projekt och upphandling

Verksamhetens skattning av risknivå

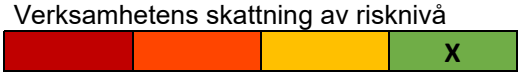

Dataskyddsombudets bedömning

Verksamhetens resultat indikerar att verksamheten bedriver ett systematiskt dataskyddsarbete inom ramen för kontrollpunkten och att inga risker av betydelse föreligger. Dataskyddsombudet har under året inte involverats i någon fråga kopplad till kontrollpunkten, varför ingen särskild bedömning kan göras i frågan.

Dataskyddsombudet bedömer dock, i likhet med vad bolaget själv har identifierat, att bolaget behöver säkerställa att det finns dokumenterade arbetssätt för att involvera dataskyddsombudet från start vid införande av nya IT-projekt och införande av nya tjänster där personuppgifter kommer att hanteras. Bolaget rekommenderas därför att framåt säkerställa att så sker.

3.2.11 Kontrollpunkt 11: IT-system och digitala verktyg

Verksamhetens skattning av risknivå

Dataskyddsombudets bedömning

Verksamhetens resultat indikerar att verksamheten bedriver ett systematiskt dataskyddsarbete inom ramen för kontrollpunkten och att inga risker av betydelse föreligger. Dataskyddsombudet delar inte verksamhetens bedömning, och gör till

skillnad ifrån verksamheten bedömningen att det förekommer risker som är betydande och som kräver åtgärder.

Avseende bolagets kommunikationskanaler noterar dataskyddsombudet även i år att bolaget använder sociala medier. Trots att förutsättningarna för överföringar till amerikanska leverantörer har ändrats finns fler aspekter att ta hänsyn till än enbart tredjelandsproblematiken. Bolaget har tidigare angett att det pågår en koncerngemensam översyn av användningen av sociala medier. I samband med översynen rekommenderas bolaget att kartlägga vilka behandlingar och vilka personuppgifter som behandlas av bolaget kopplat till användningen av sociala medier, utreda om profilering sker och identifiera vilka ansvarsförhållanden som råder för de olika behandlingarna. Bolaget rekommenderas även att utföra och dokumentera noggranna riskanalyser samt se över vilka behandlingar kopplat till användningen av sociala medier som kräver en konsekvensbedömning.

Vidare delar dataskyddsombudet inte bolagets bedömning vad gäller användningen av kakor (”cookies”) på hemsidan. Dataskyddsombudets bedömning är att bolaget behöver säkerställa att giltiga samtycken inhämtas och informationsplikten uppfylls vid användning av cookies. Informationen som lämnas ska vara specifik, tydlig och fullständig. Bland annat rekommenderas bolaget att förtydliga ändamålen med cookies redan i ”första lagret” av cookiebannern. Därtill behöver bolaget säkerställa så att information om användarens rätt att när som helst återkalla ett samtycke till icke-nödvändiga cookies lämnas i samband med och i samma vy som samtycke inhämtas. Då nuvarande cookiehantering inte bedöms uppfylla gällande lagkrav rekommenderas bolaget att se över och vidta åtgärder för att säkerställa att användningen av cookies på bolagets hemsida uppfyller kraven enligt såväl dataskyddsförordningen som LEK (lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation).

I övrigt har dataskyddsombudet ingen tydlig inblick i bolagets arbete med IT-system och behörighetsstyrning, men har ingen anledning att göra en annan bedömning än den som verksamheten har gjort i dessa delar.

3.2.12 Kontrollpunkt 12: Hantering av registrerades rättigheter

Verksamhetens skattning av risknivå

Dataskyddsombudets bedömning

Verksamhetens resultat indikerar att verksamheten bedriver ett systematiskt dataskyddsarbete inom ramen för kontrollpunkten och att inga risker av betydelse föreligger. Dataskyddsombudet har endast involverats i enstaka frågor kopplat till kontrollpunkten under året.

Vid genomgången av årsrapporten rekommenderades bolaget att fortsatt arbeta för att bibehålla de goda förutsättningar som visades enligt skattningen. Efter

genomgången har dock dataskyddsombudet blivit kontaktad av en registrerad som lämnat synpunkter på bolagets hantering. Den information som tillhandahållits dataskyddsombudet om hanteringen indikerar att bolaget behöver se över sina rutiner och säkerställa att dessa fungerar i praktiken samt är förankrade bland samtliga medarbetare inom bolaget.

Utifrån verksamhetens egen skattning framgår även att det föreligger risker kopplat till att det saknas dokumenterade arbetssätt för att hantera ett tillbakadragande av samtycke från registrerade. Avsaknaden av rutiner för hur ett tillbakadragande av samtycke ska hanteras kan leda till att bolaget fortsätter att behandla den registrerades personuppgifter trots att den registrerade har dragit tillbaka sitt samtycke. Vid en sådan situation skulle det innebära att bolaget saknar rättslig grund för behandlingen. Bolaget rekommenderas därför att ta fram dokumenterade arbetssätt för att hantera situationen då ett samtycke från en registrerad dras tillbaka.

3.3 Uppföljning

3.3.1 Uppföljning av rekommendationer lämnade inom ramen för tidigare genomförda kontroller

Dataskyddsombudet har under året följt upp vilka åtgärder som vidtagits avseende tidigare års lämnade rekommendationer av gjorda kontroller.

Kontroll (2022): Kamerabevakning

Verksamheten gavs följande rekommendationer:

- Förtydliga bedömningen kring varför bevakningen inte är tillståndspliktig i bolagets underlag.
- Dokumentera bolagets övervägande kopplat till tider som kamerabevakningen sker.
- Se över lagringstiden och dokumentera de överväganden som bolaget gör för att säkerställa att lagringstiden verkligen är befogad i förhållande till ändamålen och omständigheterna kring hur lång tid det tar att upptäcka och hantera en incident.
- Säkerställ att en dokumenterad intresseavvägning finns för samtliga bevakningar.
- Säkerställ att bevakningen på Borgaregatan har ett legitimt ändamål, är nödvändig för att uppnå ändamålet och har en rättslig grund.
- Bedöm om konsekvensbedömningar behöver genomföras utifrån GDPR:s bestämmelser för de bevakningar som det inte har genomförts sådana för.
- Säkerställ att personuppgifterna i inspelat material hanteras på ett tillräckligt säkert sätt.

Kommentarer och rekommendationer:

Bolaget uppger i samband med uppföljningen att bolaget gör bedömningen att kamerabevakningen sker i utrymmen dit allmänheten inte har tillträde och att kamerabevakningen därför inte är tillståndspliktig. Bolaget uppger att det har förtydligats i underlaget till varje enskild bevakning varför kamerabevakningen inte är tillståndspliktig. Vidare uppger bolaget att överväganden kopplat till tider som kamerabevakning sker har dokumenterats. Även överväganden kring lagringstid för bildmaterialet har dokumenterats för respektive bevakning.

Avseende kamerabevakning på Borgaregatan uppger bolaget att behovet av kamerabevakningen har säkerställts och underlag avseende behovet har inhämtats från Störningsjouren och Polismyndigheten.

Dataskyddsombudet har inte tagit del av bolagets dokumenterade överväganden och rekommenderar att bolaget inhämtar dataskyddsombudets råd och rekommendationer i dessa delar.

I samband med genomgången av årsrapporten uppgav bolaget även att det pågår arbete med en konsekvensbedömning avseende kamerabevakningen.

Mot bakgrund av ovan avser dataskyddsombudet att fortsätta följa upp arbetet med kamerabevakning i den löpande dialogen under 2024.

4 Rekommenderade fokusområden 2024

Utifrån höga föreliggande risker för de registrerades fri- och rättigheter har dataskyddsombudet identifierat ett antal områden som verksamheten rekommenderas att särskilt arbeta med under det kommande året. Dessa listas i punktform enligt nedan. Detta är områden som dataskyddsombudet särskilt kommer att följa upp framåt. Uppföljningen kommer ske löpande under det kommande året, i dialog med verksamheten.

Utifrån identifierade risker är dataskyddsombudets sammanfattande rekommendationer till bolaget att under 2024 prioritera följande delar av dataskyddsarbetet:

- Kontrollpunkt 9: Konsekvensbedömningar/samråd

Bedöm befintliga personuppgiftsbehandlingar utifrån höga risker för att få en överblick över vilka av personuppgiftsbehandlingarna som kräver en konsekvensbedömning. Ta fram en långsiktig planering för att genomföra konsekvensbedömningar.

- Kontrollpunkt 11: IT-system och digitala verktyg

Se över nuvarande cookiehantering och vidta åtgärder för att säkerställa att användningen av cookies på bolagets webbsida uppfyller kraven enligt såväl dataskyddsförordningen som LEK (lagen (2022:482) om elektronisk kommunikation).

- Kontrollpunkt 12: Hantering av registrerades rättigheter

Se över bolagets rutiner för hantering av registrerades rättigheter och säkerställa att dessa fungerar i praktiken samt är förankrade bland samtliga medarbetare inom bolaget.

5 Bilagor

Bilaga 1: Diagram över resultat av fasta kontrollpunkter, jämfört med 2022.

Bilaga 2: Kontrollplan för dataskyddsarbetet 2023–2024.

Bilaga 1: Diagram över resultat av fasta kontrollpunkter, jämfört med 2022.

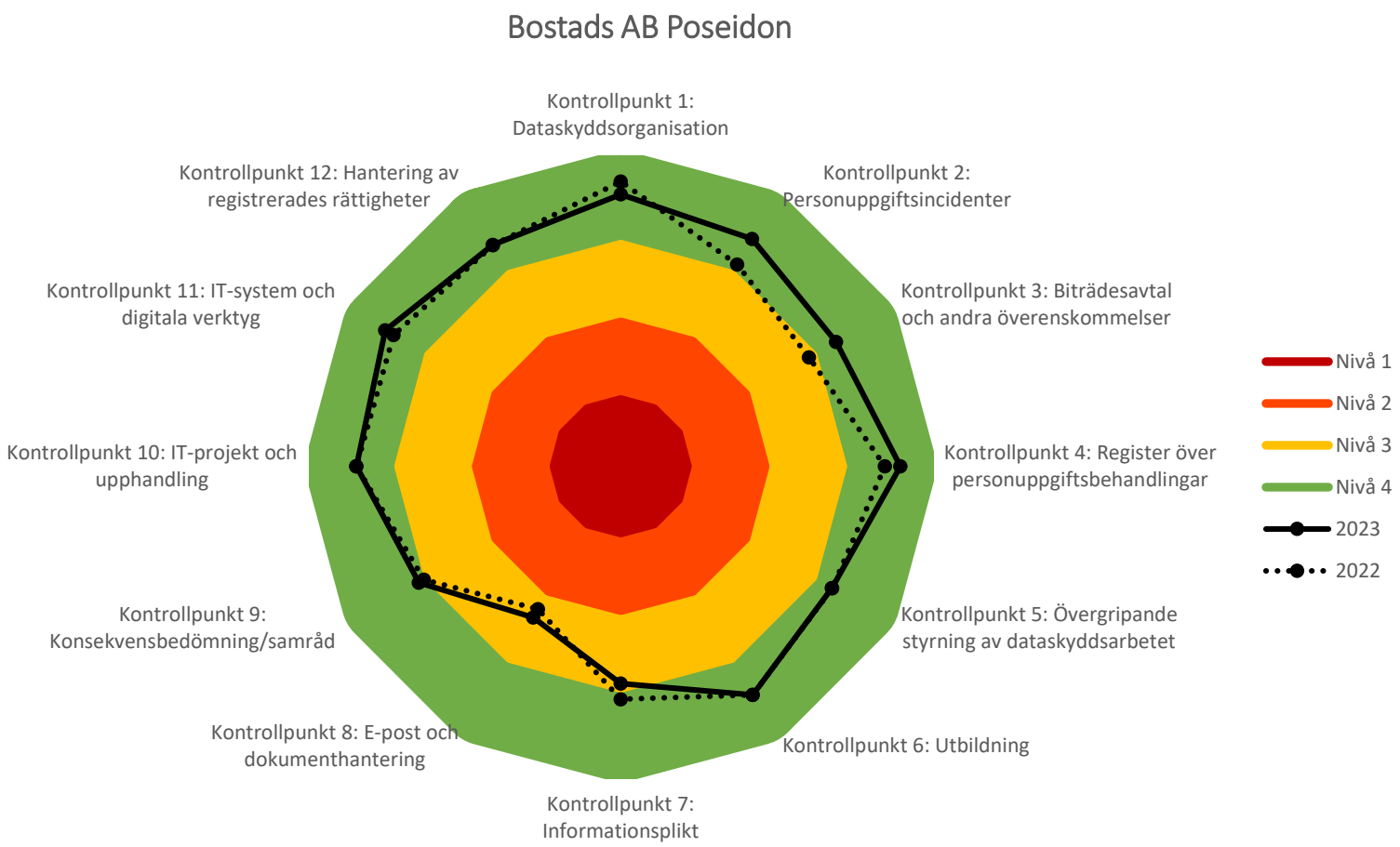

Göteborgs Stad

Bostads AB Poseidon

Kontrollplan för dataskyddsarbetet 2023–2024

2023-02-06

Innehåll

1 Bakgrund

Att få ta del av och hantera andra människors personliga uppgifter på ett sådant sätt som kommunala förvaltningar och bolag gör innebär att förvalta ett stort förtroende. Dataskyddsförordningen (GDPR) har tillkommit för att särskilt värna om den enskildes rätt till integritet och kontroll över vad som sker med ens personuppgifter. Att förvaltningar och bolag hanterar personuppgifter i enlighet med gällande lag bör vara en självklarhet i syfte att visa omsorg om det förtroende som givits den som har att hantera personuppgifter.

Det är varje nämnd och bolaget som är ytterst ansvarig för att dess verksamhet följer dataskyddslagstiftningen. För att stödja stadens nämnder och bolag i arbetet med dataskydd har ett dataskyddsombud utsetts. I Göteborgs Stad fullgör dataskyddsenheten på Intraservice uppdraget som dataskyddsombud. Dataskyddsombudet har särskild sakkunskap i dataskyddslagstiftning och arbetar bland annat för att hålla nämnden/bolaget informerade om hur verksamheten lever upp till dataskyddslagstiftningen. Vad som är dataskydds-ombudets uppgifter framgår direkt av GDPR. En av dessa uppgifter är att övervaka att stadens förvaltningar och bolag följer dataskyddslagstiftningen. När dataskyddsombudet kontrollerar efterlevnaden av dataskyddslagstiftningen sker det bland annat genom att samla in information om hur personuppgifter behandlas inom en verksamhet och genom att kontrollera hur bestämmelser och interna styrdokument som styr dataskyddsarbetet efterlevs.

1.1 Ny utformning av kontrollarbetet

För att ytterligare stärka kvaliteten i verksamheternas dataskyddsarbete kommer dataskyddsombudets kontrollarbete att framgent löpa över tvåårsperioder. Tidigare har kontrollarbetet planerats årsvis, vilket ändras från och med år 2023. För att också underlätta verksamheternas egen planering kommer en ny kontrollplan att skickas ut varje år, som omfattar både innevarande och nästkommande kalenderår.

Kontrollarbetet kommer även fortsättningsvis bestå av tre delar, men frekvensen för den fasta respektive fördjupade kontrollen ändras. Framåt kommer dessa kontroller att ske vartannat år och under 2023 kommer en kontroll av de fasta kontrollpunkterna att genomföras. Genom att alternera den fasta respektive fördjupade kontrollen mellan åren får verksamheterna mer tid till att omhänderta resultaten från kontrollerna, vilket bedöms kunna bidra till ökad kvalitet på vidtagna åtgärder såväl som lagefterlevnad. Detta ligger också i linje med önskemål från flera verksamheter som har signalerat att tätt liggande kontroller gör det svårt att hinna med att arbeta med de lämnade rekommendationerna.

Den nya utformningen innebär även att tid frigörs för dataskyddsombudet, vilken kommer att läggas på att ytterligare stärka arbetet med informations- och utbildningsinsatser för stadens förvaltningar och bolag.

2 Kontrollarbetet 2023–2024

Dataskyddsombudets uppgift att övervaka den personuppgiftsansvariges efterlevnad av dataskyddslagstiftningen görs i Göteborgs stad genom ett antal kontroller. Dessa kontroller specificeras genom denna kontrollplan, som syftar till att informera personuppgiftsansvariga om upplägg och tidplan för kontrollarbetet åren 2023 och 2024. Enligt GDPR ska dataskyddsombudet arbeta utifrån en riskbaserad metod. Riskbedömningen utgår från riskerna för de registrerades fri- och rättigheter. Kontrollplanen utgår från dataskyddsombudets bedömning avseende risker kopplat till personuppgiftsbehandlingar i verksamheten.

Syftet med att arbeta utefter en på förhand fastställd kontrollplan är att det ska bidra till att sätta fokus på verksamhetens dataskyddsarbete och därmed:

1. Säkerställa ett kontinuerligt dataskyddsarbete som skapar förutsättningar för efterlevnad av förordningen.
2. Uppmuntra ett riskbaserat arbetssätt och därigenom minimera risken för lagbrott.
3. Göra dataskyddsarbetet till en integrerad del i verksamhetens informationssäkerhetsarbete.

2.1 Kontrollarbetets delar

Kontrollarbetet består av tre delar som tillsammans syftar till att ge, såväl dataskyddsombud som personuppgiftsansvariga, en överblick över verksamhetens dataskyddsarbete och dess följsamhet gentemot GDPR.

Del	Beskrivning	Frekvens
Fasta kontrollpunkter	En övergripande kontroll av verksamhetens dataskyddsarbete. Verksamheten skattar det interna arbetet i en enkät uppdelad i tolv fasta kontrollpunkter.	Vartannat år fr.o.m. 2023
Fördjupad kontroll	En fördjupad kontroll av en eller flera utvalda verksamhetsspecifika kontrollpunkter.	Vartannat år fr.o.m. 2024
Uppföljning	Uppföljning och bedömning av hur verksamheten omhändertagit lämnande rekommendationer.	Årligen

2.2 Tidplan för kontrollarbetet 2023–2024

I tabellerna nedan anges huvuddragen i kontrollarbetet för åren 2023–2024 för stadens förvaltningar och bolag.

2023	Aktivitet
Januari - april	Årsrapport 2022 presenteras för nämnd/styrelse.
Januari - februari	Kontrollplan för 2023–2024 lämnas till nämnd/bolag.
September	Utskick av enkät för fasta kontrollpunkter.
November - december	Genomgång av innehåll i årsrapport med förvaltning/bolag.
December	Fastställd årsrapport översänds till förvaltning/bolag.

2024	Aktivitet
Januari - april	Årsrapport 2023 presenteras för nämnd/styrelse.
Januari - februari	Kontrollplan för 2024–2025 lämnas till nämnd/bolag.
Augusti - november	Fördjupad kontroll.
November - december	Genomgång av innehåll i årsrapport med förvaltning/bolag.
December	Fastställd årsrapport översänds till förvaltning/bolag.

3 Kontroller

3.1 Fasta kontrollpunkter

De fasta kontrollpunkterna utgår från principerna om inbyggt dataskydd och dataskydd som standard (enligt artikel 25 i GDPR). Verksamhetens följsamhet mot förordningen beror till stor del på hur väl dessa principer har integrerats i ordinarie arbetsprocesser. Att principerna har en central roll i arbetet med dataskydd blir särskilt tydligt i beaktandesats (skäl) 78 i GDPR, som anger att ”skyddet av fysiska personers rättigheter och friheter i samband med behandling av personuppgifter förutsätter att lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder vidtas”, och därtill att den personuppgiftsansvarige, för att kunna visa att förordningen efterlevs, bör anta interna strategier och vidta åtgärder särskilt för att uppfylla principerna om inbyggt dataskydd och dataskydd som standard. Med principerna som utgångspunkt har tolv kontrollpunkter identifierats. Dessa är av både teknisk och organisatorisk karaktär och är gemensamma för alla verksamheter inom Göteborgs Stad.

De fasta kontrollpunkterna kontrolleras genom en enkät som framöver kommer att vara återkommande vartannat år. Enkäten utgår från de tolv kontrollpunkterna där varje punkt innehåller ett antal delfrågor i form av

påståenden och/eller skattningsfrågor. Det är verksamheten som ansvarar för att enkäten fylls i. För att uppskattningarna ska bli så korrekta som möjligt kan det krävas att olika personer från olika delar i verksamheten deltar i arbetet med att fylla i enkäten. Resultaten från enkäten ger en generell ögonblicksbild för respektive kontrollpunkt och kan användas som vägledning för verksamheten i sitt dataskyddsarbete. Syftet är att få till ett långsiktigt och systematiskt arbetssätt som även åskådliggör de förändringar som vidtas över tid.

För beskrivning av de fasta kontrollpunkterna, se bilaga 1.

Fasta kontrollpunkter
1. Dataskyddsorganisation
2. Personuppgiftsincidenter
3. Biträdesavtal och andra överenskommelser
4. Register över personuppgiftsbehandlingar
5. Övergripande styrning av dataskyddsarbetet
6. Utbildning
7. Informationsplikt
8. E-post och dokumenthantering
9. Konsekvensbedömning/samråd
10. IT-projekt och upphandling
11. IT-system och digitala verktyg
12. Hantering av registrerades rättigheter

3.2 Fördjupad kontroll

Den fördjupade kontrollen ska utgå från verksamhetens specifika risker och kommer framöver att genomföras vartannat år. Dataskyddsombudet kommer att fastställa fokusområde för den fördjupade kontrollen i dialog med verksamheten.

Information om fokusområde för 2024 kommer att tillhandahållas nämnd/bolag i kontrollplanen för 2024–2025.

3.3 Uppföljning av genomförda kontroller

Uppföljning av genomförda kontroller görs årligen för att se hur verksamheten har hanterat tidigare lämnade rekommendationer och utvecklat sitt dataskyddsarbete inom varje kontrollpunkt.

4 Rapportering

4.1 Årsrapport

Det är nämnd/bolag som har det yttersta ansvaret för att verksamheten följer dataskyddslagstiftningen och dataskyddsombudet ska enligt lag rapportera om detta till högsta förvaltningsnivå. Därför sammanställer dataskyddsombudet årligen en rapport om verksamhetens dataskyddsarbete. I rapporten redogörs för eventuella risker och brister som dataskyddsombudet har identifierat. I rapporten redogörs också för de råd och rekommendationer som dataskyddsombudet har lämnat. För att möjliggöra en direkt kommunikation mellan dataskyddsombud och personuppgiftsansvarig presenteras årsrapporten för nämnd/styrelse vid sammanträde/möte.

4.2 Särskilt yttrande

Dataskyddsombudet kan i vissa situationer komma att rikta ett särskilt yttrande till högsta ansvarsnivå. En sådan situation kan vara om dataskyddsombudet har identifierat höga risker för de registrerade som kräver omgående åtgärder från ansvarig nämnd/bolag. Det kan också vara om dataskyddsombudet uppmärksammar att det inom verksamheten fattats beslut som är oförenliga med dataskyddslagstiftningen och dataskyddsombudets råd.

5 Kontakt

Eventuella frågor och synpunkter hänvisas i första hand till verksamhetens huvudansvariga kontaktperson inom dataskyddsenheten.

Frågor kan också alltid ställas till dso@intraservice.goteborg.se.

Bilaga 1 - Beskrivning av fasta kontrollpunkter

Kontrollpunkt 1: Dataskyddsorganisation

Kontrollpunkten avser verksamhetens organisatoriska förutsättningar för att kunna bedriva ett kontinuerligt dataskyddsarbete och omfattar bland annat verksamhetens dataskyddsorganisation, definierade ansvarsområden och rapporteringsvägar för involverade funktioner samt tillhandahållna resurser för arbetet.

Kontrollpunkt 2: Personuppgiftsincidenter

Kontrollpunkten avser verksamhetens förutsättningar för att identifiera och hantera personuppgiftincidenter. För att uppfylla ansvarsskyldigheten bör verksamhetens rutin för hanteringen vara dokumenterad. I de fall verksamheten är både personuppgiftsansvarig och personuppgiftsbiträde bör rutinen omfatta båda scenarier. I kontrollpunkten ingår även översyn av verksamhetens rutin för att bedöma incidenter, hantering av eventuell anmälan till tillsynsmyndigheten, samt hur rutinerna tillgängliggörs och kommuniceras inom verksamheten. Även efterlevnad av verksamhetens dokumentationsskyldighet, att alla inträffade personuppgiftsincidenter registreras, innefattas.

Kontrollpunkt 3: Biträdesavtal och andra överenskommelser

Kontrollpunkten avser verksamhetens dokumentation av biträdesavtal och andra överenskommelser gällande dataskydd och förutsätter att verksamheten har identifierat samt registrerat personuppgiftsbiträden i personuppgiftsregistret. Även verksamhetens rutiner för uppdatering och uppföljning av tecknade biträdesavtal innefattas.

Kontrollpunkt 4: Register över personuppgiftsbehandlingar

Kontrollpunkten avser verksamhetens efterlevnad av skyldigheten att systematiskt dokumentera alla personuppgiftsbehandlingar i form av ett register. Även verksamhetens arbete med, och rutin för, att säkerställa ett uppdaterat och heltäckande register innefattas.

Kontrollpunkt 5: Övergripande styrning av dataskyddsarbetet

Kontrollpunkten avser verksamhetens övergripande styrning för att arbeta med dataskydd. Tydlig styrning sätter ramarna för arbetet med dataskydd och främjar ett riskbaserat arbetssätt. Kontrollpunkten innefattar även verksamhetens arbete för att integrera dataskyddsfrågorna i det övriga informationssäkerhetsarbetet, samt hur verksamheten arbetar med egna interna kontroller för att säkerställa att dataskyddslagstiftningen efterlevs.

Kontrollpunkt 6: Utbildning

Kontrollpunkten avser verksamhetens arbete med att utbilda och upprätthålla kunskapsnivån i dataskyddsfrågor hos anställda.

Kontrollpunkt 7: Informationsplikt

Kontrollpunkten avser hur väl verksamheten uppfyller principen om öppenhet och kravet på att lämna information till de registrerade om hur deras person-uppgifter behandlas. Punkten omfattar även hur verksamheten säkerställer att informationen är uppdaterad.

Kontrollpunkt 8: E-post och dokumenthantering

Kontrollpunkten avser verksamhetens rutiner för e-post och dokumenthantering. I detta är en aktuell och fastställd dokumenthanteringsplan med gallringsbeslut en förutsättning för att verksamheten ska kunna säkra följsamhet gentemot dataskyddslagstiftningen. Även verksamhetens rutin för att säkerställa att gallringsrutiner för personuppgifter följs innefattas.

Kontrollpunkt 9: Konsekvensbedömning/samråd

Kontrollpunkten avser verksamhetens förutsättningar för att kunna identifiera när en konsekvensbedömning ska göras samt genomföra denna. Även verksamhetens rutiner för arbetet med konsekvensbedömningar samt hur dataskyddsombudet involveras i arbetet ingår. Därtill tillkommer verksamhetens rutin för att hantera de risker som identifieras i konsekvensbedömningen, samt hur genomförda konsekvensbedömningar följs upp och hålls aktuella.

Kontrollpunkt 10: IT-projekt och upphandling

Kontrollpunkten avser verksamhetens organisation och rutiner för hantering av dataskyddsfrågor inom IT-projekt och upphandling. I detta ingår till exempel hur verksamheten integrerar dataskyddsfrågor i arbetet med upphandling av nya, samt utvecklingen av, befintliga system och tjänster.

Kontrollpunkt 11: IT-system och digitala verktyg

Kontrollpunkten avser verksamhetens rutiner för att säkerställa att verksamhetens personuppgiftshantering inom ramen för IT-system och digitala verktyg är förenlig med dataskyddslagstiftningen. Rutin för att säkerställa och kontrollera att dessa system/tjänster uppfyller kraven på dataskydd ingår även.

Kontrollpunkt 12: Hantering av registrerades rättigheter

Kontrollpunkten avser verksamhetens förutsättningar för att hantera de registrerades rättigheter. En förutsättning för att verksamheten ska kunna hantera de registrerades rättigheter är att man har en process och rutiner för arbetet, så att den registrerades personuppgifter enkelt kan lokaliseras vid efterfrågan. Även verksamhetens rutin för att hantera ett tillbakadragande av samtycke ingår i kontrollpunkten.